

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”,

în cauza intentată la cererea administratorului insolvenței al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Munteanu Vasile,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, prin care a fost respinsă cererea administratorului insolvenței al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru privind validarea popririi față de terțul poprit Munteanu Vasile,

c o n s t a t ă :

Prin hotărîrea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013 a fost intentat procesul de insolvență față de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”, fiind desemnat în calitate de administrator al procesului de insolvență, Cucu Dumitru.

Potrivit Legii nr.177 din 25 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat la 08 august 2014 în Monitorul Oficial nr.231-237, Curtea de Apel Bender și-a încetat activitatea, circumscripția revenind Curții de Apel Chișinău.

La data de 21 aprilie 2015, administratorul procesului de insolvență al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, a înaintat instanței o cerere privind validarea popririi față de terțul poprit Munteanu Vasile în mărime de 65 348 lei.

În motivarea cererii respective a invocat că, datoria menționată supra derivă din contractul de împrumut bănesc din 24 ianuarie 2008 încheiat între Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” și Munteanu Vasile, potrivit căruia ultimului i-a fost acordat un împrumut în mărime de 25 000 lei.

Invocă că prin contractul de împrumut menționat supra, terțul poprit și-a asumat obligația civilă de a rambursa suma împrumutată conform ordinei indicată în contract, însă pînă la moment suma nu a fost rambursată, ceea ce se cataloghează cu neexecutarea obligațiilor contractuale. Mai mult, eschivarea de către Munteanu Vasile de la executarea obligațiilor contractuale, cauzează prejudicii considerabile Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”.

Relevă că somația înaintată terțului poprit nu a dat nici un rezultat, fapt ce l-a determinat pe administratorul procesului de insolabilitate să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Totodată administratorul procesului de insolabilitate consideră că obligația terțului poprit este purtătoare de dobîndă. Astfel, datoria terțului poprit Munteanu Vasile față de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” constituie 65 348 lei.

Solicită administratorul procesului de insolabilitate admiterea cererii de validare a popririi înaintate de debitorul insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” către terțul poprit Munteanu Vasile în mărime de 65 348 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, a fost respinsă cererea administratorului procesului de insolabilitate al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, cu desființarea popririi instituită față de terțul poprit Munteanu Vasile privind încasarea sumei.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că, cererea privind încasarea împrumutului și dobînzii aferente este tardivă din motivul expirării termenului de prescripție extinctiv de 3 ani, care a expirat la 29 decembrie 2011. Totodată, instanța a invocat că la data de 02 iunie 2015, în cadrul procesului de insolabilitate în privința fabricii de conserve „Merencon” Societate cu Răspundere Limitată, Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” i-a fost validată creanța în sumă de 1 135 000 lei la rangul V. Din suma respectivă face parte și împrumutul în mărime de 25 000 lei, acordată terțului poprit în baza Contractului de împrumut nr.15 din 24 ianuarie 2008, respectiv din suma indicată în poprire urmează a fi scăzută suma de 25 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de insolabilitate, la data de 05 iulie 2016, Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”, prin intermediul administratorului insolabilității Cucu Dumitru, a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a popririi și încasarea de la Munteanu Vasile a sumei de 65 348 lei.

În motivarea recursului, a invocat ilegalitatea hotărîrii instanței de insolabilitate ca emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Indică că, instanța de insolabilitate a motivat respingerea cererii de validare a popririi invocînd faptul că poprirea este înaintată tardiv. Consideră recurentul că, nu poate fi reținută o asemenea abordare a instanței de insolabilitate din considerentul că instanța, în motivarea hotărîrii nu a stabilit de cînd a început a curge termenul de înaintare a acțiunii în instanță. Această circumstanță este relevantă pentru soluționarea justă a acestei pricini civile, or, momentul stabilirii exacte a termenului de la care a început a se calcula prescripția, este punct de reper pentru calcularea termenului.

Susține că, conform prevederilor contractului de creditare, și anume în pct.6.2, este stabilit că contractul este valabil și produce efecte juridice pînă la executare deplină și în mod corespunzător a obligațiilor. Astfel, părțile contractante

au convenit din start că prevederile contractuale produc efecte juridice pînă la executarea integrală a obligațiilor de restituire a sumei.

A mai indicat recurentul că instanța de insolabilitate a omis o altă circumstanță importantă pentru soluționarea justă a acestei pricini, și anume faptul că în speță are loc instituirea unei popriri de către administratorul procesului de insolabilitate, și nu este o acțiune civilă după cum a catalogat-o instanța de insolabilitate. Or, poprirea în cadrul procesului de insolabilitate are rolul de a recupera mijloacele financiare și bunurile mobile de la persoanele la care se află în posesiune, fiind în esență o executare silită, dar nicidecum de acțiune civilă în justiție, care este supusă termenului de prescripție.

Solicită recurentul admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a popririi și încasarea de la Munteanu Vasile a sumei de 65 348 lei.

La data de 24 septembrie 2016, în adresa intimatului Munteanu Vasile, a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.74).

La data de 17 octombrie 2016, intimatul Munteanu vasile, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Alexandru Levinschi, a depus referință solicitînd respingerea recursului ca fiind declarativ și neîntemeiat.

În motivarea referinței intimatul a invocat că, în raportul obligațional și litigios dintre părți lipsesc circumstanțe și temeuri de suspendare ori întrerupere conform art.274, 277 Cod civil a termenului de prescripție, care ar justifica depunerea cererii de poprire la data de 21 aprilie 2015. Ținînd cont de faptul ca termenul limită la care terțul poprit trebuia să ramburseze integral împrumutul și plățile aferente acestuia a expirat la 29 decembrie 2008, în mod cert, debitorul insolubil i-a apărut dreptul la acțiune începînd cu 30 decembrie 2008, momentul din care începe să curgă termenul prescripției extensive.

Relevant este faptul că pînă la momentul expirării termenului de prescripție, debitorul insolubil nu se afla în proces de insolabilitate și era liber în acțiuni de a înainta cererea de chemare în judecată. Astfel, termenul de adresare în judecată pentru încasarea sumelor de la intimat a expirat pînă la intentarea procesului de insolabilitate a recurentului.

Prin urmare, cererea de validare a popririi a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, iar autorul cererii de poprire nu a solicitat repunerea în termen și nu a probat existența unor motive întemeiate care justifica omiterea termenului menționat.

Astfel, consideră intimatul legală și întemeiată hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, iar recursul declarat de către debitor, ca fiind declarativ și neîntemeiat, motiv din care solicită respingerea lui.

Conform art.8 alin.(1) Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Art.126 alin.(10) din Legea insolabilității stabilește expres dreptul terțului poprit de a contesta cu recurs hotărîrea de validare a popririi.

Colegiul reține că, hotărîrea recurată a fost pronunțată la data de 30 iunie 2016, iar cererea de recurs a fost declarată la 05 iulie 2016. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinînd recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 din următoarele motive.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit prevederilor art.444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În acest context, art. 355-356 din Codul de procedură civilă prevede că, cererea de declarare a insolvabilității se depune la curtea de apel de drept comun competentă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale altor legi. Cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Prin Legea insolvabilității, nr. 149 din 22 iunie 2012, s-a înființat instituția popririi prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

În acest sens, art. 126 alin. (1) din Legea respectivă, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Alineatul (2) al articolului în cauză, prevede că, poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabilitate/faliment asupra debitorului.

Potrivit somației de poprire, administratorul insolvabilității Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, a anunțat pe Munteanu Vasile cu privire la înființarea popririi asupra datoriei de 65 348 lei (f.d.13). Somația respectivă a fost recepționată de către Munteanu Vasile la 23 aprilie 2015 (f.d.15).

În conformitate cu art. 126 alin. (9) din Legea insolvabilității, dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvabilității/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvabilitate în vederea validării popririi.

Potrivit somației de poprire, Munteanu Vasile urma să execute poprirea în termen de 7 zile de la momentul recepționării somației. Respectiv, recurentul urma să execute poprirea pînă la 30 aprilie 2016.

La 21 aprilie 2015, administratorul insolabilității Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, a înaintat cerere de validare a popririi prin care a solicitat validarea popririi în mărime de 65 348 lei cu încasarea de la Munteanu Vasile în folosul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” a sumei respective.

Astfel, administratorul procesului de insolabilitate a Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru a menționat că temei a apariției obligației este contractul de împrumut nr.15 din 24 ianuarie 2008 și a dispoziției de plată nr.25 din aceeași dată, în baza cărora Munteanu Vasile a beneficiat de la Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” de un împrumut în sumă de 25 000 lei.

La examinarea cererii în instanța de insolabilitate, terțul poprit Munteanu Vasile, a solicitat respingerea cererii de validare a popririi ca tardivă.

Luînd în considerație acest fapt, instanța de recurs, urmează să examineze dacă în speță urmează de aplicat s-au nu termenul de prescripție.

Potrivit contractului nr.15 din 24 ianuarie 2008, Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” a acordat cu titlul de împrumut lui Munteanu Vasile, suma de 25 000 lei.

În conformitate cu pct.2 al prezentului contract împrumutul a fost acordat pînă la 20 decembrie 2008, respectiv, împrumutul urma să fie restituit pînă la data de 20 decembrie 2008, inclusiv.

Conform art. 267 alin.(1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În acest context, art.126 alin.(10) din Legea insolabilității, prevede că, instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi.

Articolul 271 din Codul civil prevede expres că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Respectiv, înaintarea termenului de prescripție este un mijloc de apărare a părții garantat de lege, prin care poate înceta de drept creanța debitorului față de creditor.

Suplimentar, la cele expuse supra, art. 272 alin. (1) din Codul civil, statuează că, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Respectiv, dreptul la acțiune a Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” a apărut la 21 decembrie 2008.

Cu referire prevederea stabilită la pct. 6.2. din prezentul contract, care prevede că, prezentul contract expiră la data achitării integrale a împrumutului, a dobânzii aferente precum și a altor plăți stabilite.

În conformitate cu art. 725, 726 din Codul civil, contractul trebuie interpretat pe principiile buneii-credințe. Respectiv, instanța de recurs, urmează să aplice prevederile contractului reieșind din intenția părților, comportamentul acestora și circumstanțele cauzei.

Reieșind din materialele cauzei și prevederile contractuale se menționează că, pct. 6.2. din prezentul contract urmează de aplicat în coroborare cu pct. 2 al contractului, care prevede expres termenul limită în interiorul căruia urmează de restituit împrumutul, or p.6.2. din contract urmează de aplicat doar în cazul în care împrumutul a fost restituit în interiorul termenului prevăzut la pct. 2.

De asemenea, e de menționat că, termenul de prescripție este un termen legal, imperativ, care nu poate fi modificat prin acordul părților, or art. 667 alin. (1) din Codul civil prevede expres că, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

În concluzie, administratorul insolabilității al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, a înaintat cererea de validare a popririi la 21 aprilie 2015, în timp ce termenul de prescripție s-a stins la 21 decembrie 2011, adică după 40 luni peste termen.

Mai mult, art. 281 alin. (1) din Codul civil, stabilește expres că, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

Distinct de cele relatate supra, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Nichifor contra Moldovei din 20 septembrie 2016, a constatat încălcarea art. 6.1 din Convenția europeană a drepturilor omului, motivînd că, chestiunea termenului de prescripție invocată de reclamantul în cadrul procedurilor constituia un argument important. Fiind admis, el putea duce la respingerea acțiunii înaintate de către A.N. De fapt, prima instanță a respins acțiunea lui A.N. exact pe acest temei. În pofida acestui fapt, Curtea de Apel și Curtea Supremă au tăcut în privința obiecției reclamantului în privința admisibilității acțiunii. În lipsa unui răspuns specific și expres, este imposibil de a constata dacă aceste instanțe doar au neglijat să abordeze acest argument că acțiunea este tardivă sau dacă au intenționat să o respingă și, dacă aceasta a fost intenția, care au fost motivele în spatele deciziei respective.

În final, instanța de recurs, conchide că, art.126 alin. (11) din Legea insolabilității, prevede că, dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Dreptul de a solicita aplicarea dreptul de prescripție, este un drept subiectiv a subiectului în favoarea căruia a curs, drept ce face parte din mijloacele juridico-civile de apărare, similar dreptului de a înainta acțiune în instanța de judecată.

Înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, nu reprezintă în sine o recunoaștere a unei obligații ci exercitarea unei metode de apărare juridică a dreptului său încălcat, iar acest fapt nu poate fi interpretat de către instanța de judecată în defavoarea persoanei. Or art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de administratorul insolvenței al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru în cererea de recurs sunt neîntemeiate și poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea instanței de insolvență.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de administratorul insolvenței al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, în pricina civilă la cererea administratorului insolvenței al Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru, cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Munteanu Vasile.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu